

Prezydent Miasta Stołecznego Warszawy

pl. Bankowy 3/5, 00-950 Warszawa, tel. 22 443 10 01, faks 22 443 10 02
sekretariatprezydenta@um.warszawa.pl, um.warszawa.pl

Warszawa, dnia 23 sierpnia 2023 r.

KW-WP.1712.22.2023.BLE

Pan Krzysztof Krakowiecki - Kulesza
Dyrektor Biura Administracji
i Spraw Obywatelskich
ul. Leona Kruczkowskiego 2
00-412 Warszawa

Wystąpienie pokontrolne

Na podstawie § 22 ust. 10 Regulaminu organizacyjnego Urzędu miasta stołecznego Warszawy, stanowiącego załącznik do zarządzenia Nr 312/2007 Prezydenta miasta stołecznego Warszawy z dnia 4 kwietnia 2007 r. w sprawie nadania regulaminu organizacyjnego Urzędu miasta stołecznego Warszawy (z późn. zm.), w związku z kontrolą przeprowadzoną przez Biuro Kontroli Urzędu m.st. Warszawy w Biurze Administracji i Spraw Obywatelskich Urzędu m.st. Warszawy w okresie od 11 kwietnia 2023 r. do 28 kwietnia 2023 r., w zakresie prowadzenia spraw związanych ze sprawowaniem nadzoru nad działalnością stowarzyszeń i fundacji w roku 2022, której wyniki zostały przedstawione w protokole kontroli podpisanym w dniu 28 kwietnia 2023 r., stosownie do § 39 ust. 1 i 2 Zarządzenia nr 1837/2019 Prezydenta miasta stołecznego Warszawy z dnia 12 grudnia 2019 r. w sprawie zasad i trybu postępowania kontrolnego (zwanego dalej: Zarządzeniem), przekazuję Panu niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Biuro Administracji i Spraw Obywatelskich (zwane dalej Biurem lub BAiSO) działa na podstawie regulaminu organizacyjnego, wprowadzonego Zarządzeniem Nr 1187/2019 Prezydenta m.st. Warszawy z dnia 11 lipca 2019 r.

Prowadzeniem spraw związanych ze sprawowaniem nadzoru nad działalnością stowarzyszeń i fundacji określoną w ustawie z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach¹ oraz ustawie z dnia 6 kwietnia 1984 r. o fundacjach² zajmuje się Wieloosobowe Stanowisko Pracy ds. Nadzoru nad Stowarzyszeniami i Fundacjami wchodzące w skład Wydziału Spraw Obywatelskich Biura.

Ustalono, że w Biurze Administracji i Spraw Obywatelskich Urzędu m.st. Warszawy prowadzone są ewidencje:

- stowarzyszeń zwykłych z siedzibą w Warszawie - na podstawie art. 40a i 40b ustawy z dnia 7 kwietnia 1989r. Prawo o stowarzyszeniach oraz rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 2 maja 2016 r. w sprawie prowadzenia ewidencji stowarzyszeń zwykłych, jej wzoru oraz szczegółowej treści wpisów³,
- pozostałych rodzajów stowarzyszeń i ich jednostek terenowych,
- fundacji.

Na podstawie informacji przekazanych przez Biuro Administracji i Spraw Obywatelskich Urzędu m.st. Warszawy stwierdzono, że w kontrolowanym okresie nie obowiązywały wewnętrzne procedury w zakresie procesu sprawowania nadzoru nad działalnością fundacji i stowarzyszeń. Podejmowanie czynności w zakresie postępowania wyjaśniającego i stosowania środków nadzorczych, określonych w normach ustawy o fundacjach i ustawy — Prawo o stowarzyszeniach, co do zasady następuje na podstawie wniosków wpływających do Prezydenta m.st. Warszawy. W Warszawie ze względu na jej stołeczny charakter, zarejestrowanych jest relatywnie dużo ogólnopolskich stowarzyszeń i fundacji, co wpływa na liczbę nadsyłanych wniosków o zastosowanie środków nadzorczych. Jednocześnie, ze względu na charakter nadzorowanych stowarzyszeń i fundacji zdarza się, że postępowania są wszczynane z urzędu na podstawie doniesień medialnych. W kilku przypadkach działalność organizacji jest stale przedmiotem prowadzonych postępowań. Takimi organizacjami są m.in.: Polski Związek Działkowców i inne stowarzyszenia ogrodowe, Polski Związek Wędkarski, Związek Kynologiczny w Polsce, Towarzystwo Opieki nad Zwierzętami w Polsce, Stowarzyszenie Marsz Niepodległości oraz organizacje kombatanckie.

Ustalono, że na dzień 31 grudnia 2022 r. Biuro Administracji i Spraw Obywatelskich Urzędu m.st. Warszawy nadzorowało 7 465 fundacji.

Na podstawie akt 5 fundacji mających siedzibę na terenie m.st. Warszawy stwierdzono, że dokumentacja fundacji powstała na podstawie dokumentów przekazanych zgodnie z art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 6 kwietnia 1984 r. o fundacjach przez Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy Wydział

¹ Dz.U. z 2020 r., poz. 2261 t.j.

² Dz.U. z 2023 r., poz. 166 t.j.

³ Dz. U. z 2016 r. poz. 644

Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego. Dokumentacja obejmowała: zaświadczenie o wpisie, statut fundacji, postanowienie o rejestracji i wskazanie organu nadzoru.

Z wyjaśnień Dyrektora BAiSO wynika, że organ nadzoru nie występował w 2022 r. do sądu w sprawie:

- o orzeczenie zgodności działania fundacji z przepisami prawa i statutem oraz celem w jakim fundacja została ustanowiona,
- o uchylenie uchwał zarządu fundacji,
- o zawieszenie zarządu i wyznaczenie zarządcy przymusowego,
- o likwidację fundacji.

Na podstawie próby dokumentów fundacji stwierdzono, że w 1 przypadku wpłynął wniosek o sprawdzenie czy działalność Fundacji XX Czartoryskich nie narusza ustawy z dnia 1 marca 2018 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu⁴. W związku z powyższym w oparciu o art. 14a ustawy o fundacjach w związku z art. 130 ust. 2 pkt 3 ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu wystąpiono do Fundacji z zapytaniem czy od dnia 13 lipca 2018 r. przyjęła lub dokonała płatności w gotówce o wartości równej lub przekraczającej 10 000 euro. Odpowiedź Fundacji, że nie przyjęła i nie dokonała płatności we wskazanej kwocie, została przekazana wnioskodawcy bez zbędnej zwłoki.

Zgodnie z ustaleniami według stanu na 31 grudnia 2022 r. Urząd m.st. Warszawy obejmował nadzorem 5 198 stowarzyszeń rejestrowych, 916 stowarzyszeń zwykłych, 104 związki stowarzyszeń, 143 terenowe jednostki organizacyjne stowarzyszeń z osobowością prawną, 291 terenowych jednostek organizacyjnych stowarzyszeń bez osobowości prawnej.

Z informacji przekazanych przez Biuro Administracji i Spraw Obywatelskich Urzędu m.st. Warszawy wynika, że w 2022 r. w związku ze sprawowaniem nadzoru nad działalnością stowarzyszeń 26 razy zwracano się o udostępnienie odpisów uchwał walnych zebrań oraz o wyjaśnienie zawartych w nich ustaleń; 4 razy zobowiązywano stowarzyszenia do usunięcia nieprawidłowości stwierdzonych w zakresie prowadzonej działalności; jeden raz występowano do sądu o nałożenie grzywny z powodu niedostarczenia odpisów uchwał walnych zebrań oraz stosownych wyjaśnień; 2 razy występowano do sądu z wnioskiem o zakazanie założenia stowarzyszenia zwykłego; 4 razy występowano do sądu z wnioskiem o ustanowienie kuratora dla stowarzyszenia nieposiadającego zarządu zdolnego do działań prawnych; 3 razy występowano do sądu o udzielenie upomnienia władzom stowarzyszenia; 2 razy występowano do sądu o uchylenie niezgodnej z prawem lub statutem uchwały stowarzyszenia oraz 2 razy występowano do sądu o rozwiązanie stowarzyszenia.

W związku z wejściem w życie ustawy z dnia 25 września 2015 r. o zmianie ustawy Prawo o stowarzyszeniach oraz niektórych innych ustaw⁵ Prezydent m.st. Warszawy jako organ nadzorujący stracił możliwość wypowiadania się odnośnie wniosków o rejestrację oraz wniosków o rejestrację zmian statutu stowarzyszeń.

⁴ Dz.U. z 2022 r., poz.593 z późn. zm.

⁵ Dz.U. z 2015 r., poz.1923

Zgodnie z art. 40a ust. 1 i 2 ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach - stowarzyszenie zwykłe powstaje i może rozpocząć działalność z chwilą wpisu do ewidencji. Organ nadzorujący dokonuje wpisu do ewidencji w terminie 7 dni od dnia wpływu wniosku o wpis, jeżeli nie został złożony wniosek, o którym mowa w art. 41 lub od uprawomocnienia się orzeczenia odrzucającego albo oddalającego wniosek, o którym mowa w art. 41.

Dyrektor Biura Administracji i Spraw Obywatelskich Urzędu m.st. Warszawy poinformował, że w postępowaniu w sprawach o wpis do ewidencji stowarzyszeń zwykłych ustawodawca wprowadził bardzo krótkie terminy na rozpatrywanie spraw (7 dni kalendarzowych). Ponadto większość wniosków, przygotowywanych i składanych samodzielnie przez obywateli, zawiera błędy, które wykluczałyby dokonywanie wpisów do ewidencji (najczęstsze przypadki to regulaminy stowarzyszeń naruszające dyspozycje ustawy — Prawo o stowarzyszeniach; w pozostałych przypadkach są to braki w złożonej dokumentacji np. brak wymaganych ustawą — Prawo o stowarzyszeniach danych osobowych itp.). W związku z powyższym wprowadzono możliwość konsultowania dokumentów z pracownikami zajmującymi się nadzorem nad stowarzyszeniami przed oficjalnym ich złożeniem ale też i możliwość skorzystania z pomocy w trakcie procedury rozpatrywania wniosków. Ponadto na miejskiej stronie 19115 zostały zamieszczone opisy procedury o wpis do ewidencji stowarzyszeń zwykłych oraz opracowane przez pracowników Biura wzorcowe dokumenty do pobrania. W związku z powyższym większość wniosków o wpis jest obecnie składanych w siedzibie BAiSO i przyjmowanych przez pracownika merytorycznego, który uczestniczył w konsultacjach. Ze względu na pojawiające się przypadki składania wniosków o wpis do ewidencji stowarzyszeń zwykłych w kancelariach Dzielnic lub w innych Biurach Urzędu m.st. Warszawy, BAiSO wystąpiło pismem z 16 października 2017 r. do Dyrektorów Biur i Burmistrzów Dzielnic oraz pismem z 18 stycznia 2019 r. do Dyrektora Biura Organizacji Urzędu w sprawie konieczności specjalnych form przesyłania takich wniosków (skanowanie i przekazywanie pocztą elektroniczną). Opisane powyżej działania pozwalają prowadzić sprawy o wpis do ewidencji stowarzyszeń zwykłych szybko i terminowo. Wszystkie wnioski były rozpatrzone i załatwione w terminie określonym w art. 40 a ust. 2 ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach.

Na podstawie zbadanej próby 14 akt fundacji i stowarzyszeń stwierdzono, że w kontrolowanym okresie w sprawach skarg i wniosków czynności wyjaśniające były podejmowane w sposób prawidłowy, bez zbędnej zwłoki. BAiSO należycie i terminowo wywiązywało się z obowiązków ustawowych w zakresie nadzoru nad stowarzyszeniami i fundacjami.

Stwierdzono, że w badanej próbie w 2 przypadkach w aktach stowarzyszeń brak było spisu akt sprawy co narusza zasady określone § 53 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 stycznia 2011 r.⁶

Wyniki przeprowadzonej kontroli w Biurze Administracji i Spraw Obywatelskich Urzędu m.st. Warszawy pozwalają pozytywnie ocenić działania BAiSO w zakresie sprawowania nadzoru nad

⁶ w sprawie instrukcji kancelaryjnej, jednolitych rzeczowych wykazów akt oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych (Dz.U. z 2011 r., nr 14, poz. 67).

działalnością fundacji i stowarzyszeń, pomimo stwierdzonych uchybień, niemających jednak zasadniczego wpływu na kontrolowaną działalność.

Przedstawiając powyższe ustalenia i oceny zalecam:

1. Prowadzenie spisów akt spraw zgodnie z rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 stycznia 2011 r. w sprawie instrukcji kancelaryjnej, jednolitych rzeczowych wykazów akt oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych.

Na podstawie § 22 ust. 10 Regulaminu organizacyjnego oraz § 41 ust. 1 Zarządzenia oczekuję od Pana w terminie nie dłuższym niż 30 dni od dnia doręczenia niniejszego Wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie realizacji zaleceń/wniosków pokontrolnych i wykorzystaniu uwag zawartych w wystąpieniu pokontrolnym lub przyczynach braku realizacji zaleceń/wniosków pokontrolnych lub niewykorzystaniu uwag bądź o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości lub uchybień.

Na podstawie § 41 ust. 1 Zarządzenia zobowiązuje Pana do przekazania kopii ww. informacji Pani Elżbiecie Markowskiej Dyrektorowi Magistratu.

z up. PREZYDENTA M. ST. WARSZAWY

Michał Olszewski
Zastępca Prezydenta
Miasta Stołecznego Warszawy

Do wiadomości:

1. Pani Elżbieta Markowska – Dyrektor Magistratu

